

СПЕКА ТРЕВАЄ ДАЛІ

НЬО ЙОРК. — Вже третій день східну полосу Злучених Держав, включаючи місто Нью Йорк, заливає невиносима спека. На вулицях розпечене повітря бухає в лице немов у лазні пара. Люди ховаються по холодних кутках, а ті що мусять виходити на вулицю виглядають напів притомні. Багато людей в наслідок спеки померло. За один день померло в цілих Злучених Державах 375 людей, з цього в самім Нью Йорку 26. Робітникам фабрики дають полекші. Теж заряд міста позволив людям спати по парках і над берегом моря. Кліматичне бюро подає малу надію на скору зміну.

ТРАГЕДИЯ ПОСУХИ.

МАЙЛС СІТІ (Монтана). — Посуха, що навістила центральні і полуднево-східні стейти, крім матеріального знищення, починає тепер вносити в ряди фермерства теж і деморалізацію. Після заряджень уряду, працю в W.P.A. можуть дістати лиш ті фермери, що справді цієї помочі потребують. Ті фермери, що щось мають, в першій мірі мусять користуватися власним маєтком. Коли фермер не задовжений, або коли має більше число худоби, він не може дістати урядової підмоги. А що така підмога їм дуже потрібна, бо жива худоба, в наслідок посухи, замість користі стала великим тягарем, фермери починають випродувати все, що мають, та задовжувати фарми. На дальшу мету таке поступовання може навести необчислими втрати американському фермерству й може назад завернути дуже небажане для економічного життя явище: поворот людей до міста. Вже тепер число мешканців міст у навіснених посухою околицях дуже зросло. Обчислюють, що коли це явище буде продовжуватись, то на зиму число мешканців по містах подвоїться.

РУЗВЕЛТ ВИІЗДИТЬ НА ВАКАЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт, полагавши в бюрі всі важніші справи, виїхав на три тижні на вакації. Однак перед тим заки виїхав, дав точні інструкції своїм підвладним, щоби в часі його відсутності не назначували на важніші урядові пости ніяких нових людей.

СВЯЩЕНИК КОКЛИН ВОРОЖИТЬ.

ДІТРОЙТ. — „Радієвий священник“ Коклін з Дітройту, який через радіо вихолошує політичні промови, а навіть бере активну участь у політиці, даючи підтримку третьому кандидату на президента, конгресменові Лемке, заявив репортерам, що в наступних президіяльних виборах Рузвельт цілком певно програє. Свою ворожбу священник Коклін опирає на своїх численних розмовах з робітниками газолінових стацій, гаражів, гросерен і т. п. Він передсказував Рузвельтові упадок навіть у ньюйорському стейті, а то через те, що Рузвельт наклонив губернатора Лемана до ще одної кандидатури. На думку Кокліна Леман не має популярності в ньюйорським стейті і через нього також Рузвельт провалиться.

НАПРУЖЕННЯ У ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

ВАШИНГТОН. — Напруження в Американській Федерації Праці, що повстало в наслідок тертя між професійними юніями й промисловими, трошки облекшилося. Заряд Федерації вже був порішши викинути вісім промислових юній, з їх „Комітетом Промислової Організації“ та лідером цього руху, Джаном Луисом. Однак в останнім моменті представник Федерації, Вілієм Грін, здержав виконання цього рішення і постановив ще раз завізвати відступників, щоб розв'язали свій „Комітет Промислової Організації“ і прийняли засаду, яку має Федерація. Джан Фрей, голова департаменту металевих юній в А. Ф. П. зробив формальне загалення на групу Луиса, закидаючи їй розбиття організованої праці, узурпацію прав, і кириню в організуванню робітництва. Закидає теж Фрей Джанові Луисові схильність до комунізму, та наводить докази, що комуністи його чинно піддержували. З комуністичного боку, промислові юнії, які творять горизонтально, й через те стають більше незалежними від решти суспільного життя, дають кращій ґрунт для комуністичної агітації, та для евентуального суспільного перевороту.

ЩО КОШТУЮТЬ ПЕРЕСТУПСТВА?

НЬО ЙОРК. — Слідчий комітет, призначений спеціально для доходжень у справі вбивства Дрокмана, в яке були замішані „великі риби“, включаючи двох прокураторів, представив зарядови міста Нью Йорку рахунок коштів своїх дослідів, що вносить \$250,000.

ВИБУХ НА ЯХТІ.

НЬО ЙОРК. — На мільйонерському яхті, що проїжджав попри Лонг Айленд і 154-тій вулиці, став вибух газоліни, який на місці вбив двоє маленьких дітей, а п'ятеро старших тяжко попик та поранив.

УЧЕНИЙ ЖЕРТВОЮ ПАРТІЙНИХ ЗАГОРІЛЬЦІВ.

Молодий учений фізик Нескучаєв, доцент фізично-технічного інституту при дніпропетровським університеті, відобрав собі життя. Перед самогубством написав до советського публіциста Сосновського, що пише в „Ізвестіях“, листа, в якому за причину подав розпуку з причини 3-літньої безуспішної боротьби з невідповідальними комуністами. Ті комуністи, партійні організатори (парторги) були студентами інституту й належали до університетської ради й редакції місцевого часопису. Вони, будучи напіваналфабетами, мстилися на Нескучаєві за його вимоги. Справою займався тепер партійний суд.

ЧЕРЕЗ ДІВЧИНУ.

В Рошневі, пов. Товмач, в весілля Семена Боднара прийшло між парубками до бійки за дівчину. В часі бійки Северин Осташ і його товариші змасакували жакливо Петра Місру. Між іншим розпорили йому живот так, що вийшли з нього кишки. Раненого перевезено у грізному стані до ставиславського шпиталю.

ІНДІЯНИ ВБИЛИ МІСІОНАРА.

Як повідомляють з Ріо де Жанейро, трьох англійських місіонарів, що виїхали в глибину Бразилії, вбило одно з індіанських племен.

ЗАМІСЦЬ СМЕРТНОЇ КАРИ ВИКУП.

У французькому місті Монруж туніський араб Сюур убив стару жінку. Сумнівів не було; сам він признався до вчинку. Його засудили на смерть. Засуджений узяв собі адвоката, який добився аудієнції у президента республіки, щоб введнати помилювання для свого клієнта. Французька преса пригадує з цієї нагоди звичай, що панує в Тунісі, за яким туземець, засуджений на смерть, може до останньої хвилини сподіватися, що кару замінить йому на в'язницю на 1 рік і на 1 день, на основі давнього звичаю т. п. викупу крові. Сорок днів після смерті відбувається святочне засідання в палаті без. У ньому бере участь суд у повному складі. Рідня жертви сідає праворуч від престолу, рідня осудженого — ліворуч. Бей, як голова туніського законодавства, звертається до одного з членів рідні вбитого: „Скільки хочеш дістати викупу крові?“ Зпочатку рідня вбитого не хоче чути нічого про викуп, потім домагається величезної суми. Тоді бей питає одного з кривників засудженого: „А скільки ти можеш дати?“ Починається заважний торг. Бей пропонує доповнити суму „викупу“ з власних засобів. Коли рідня вбитого пропозиції не приймає, тоді бей каже одно слово: „Виведи!“ що значить: „Повись його.“ Кат чекає вже на дворі і засудженого негайно вивають. Підчас цілого засідання у палаті без ніяк звичайно сидить з мотузком на шиї. Коли обі сторони погодяться тоді бей ризає „Піднесіть руки на знак вибачення“ і засуджений на смерть фізично повторює американську фразу п. н. „Таїна чорної кімнати“.

СКАРБИ НАШОЇ ЗЕМЛІ.

До продукції порцеляни і фаянсів потрібна каолінова глина, яку досі спроваджували до польських фабрик із заграниці. В останніх часах відкрили великі поклади цього сиріця в околиці села Дерманки, пов. Костопіль на Волині. Волинський каолін заступить з успіхом сиріця, спроваджуваний з Німеччини до виробу порцеляни.

НЕРОЗГАДАНА ТАЙНА ДВОХ БЛИЗНЮКІВ.

Грецьке громадянство та грецька преса займаються живо подією, яка нагадує фільмовий сюжет або твори славноі італійського драматурга Піранделла, що залюбки студіює випадки утрати пам'яті та роздвоєння особи. Два греки Гіполіт і Демостен Родотос були близнюками; були вони такі подібні, що їх рідна мати часто перемішувала. Демостен Родотос пропав п'ять літ тому підчас одної катастрофи в копальні сиріж. Два роки тому в одній грецькій пристані віднайшли чоловіка, що виглядав достеменно так само. Рідня його та його брат Гіполіт ствердили, що це він — Демостен, брат, який загинув. Але сам він не знав про себе нічого, бо стратив пам'ять. З усієї його пам'яті залишилася тільки та одна частина, що зв'язана з його професією інженіра. Він виступав як інженір, спеціаліст-гірник. Це був один доказ більше для рідні, що віднайшла вона Демостена Родотоса. Його прийняли назад до себе, кілька місяців годували та лікували і він почав нове життя у тій самій професії, але не мав якнайменшої свідомості того, що робив колись і чим був перед катастрофою. За якийсь час поліція звернула увагу на одну обставину. Між обома братами дійшло до якогось конфлікту; оба вони майже одночасно сцезли; молодшого Гіполіта (бо навіть між близнюками є завади один молодший) не могли віднайти, а Демостен після тижня вернувся назад на своє місце до праці. Тимчасом виявилось, що той Демостен це вже не той пропавший за першим разом нещасний, який утратив усю пам'ять про своє минуле, а той, що пам'ятає все і орієнтується якнайкраще у своїх копальнях. Таким робом виринуло підозріння, що Гіполіт підчас якоїсь суперечки вбив свого брата і почав виступати як Демостен тим більше, що він теж був інженіром та орієнтувався у гірничих працях. На поліційних допитах Гіполіт відпечується всього і каже, що підчас того тижня, коли його не було, він переживав якесь велике душеве потрясіння і наслідком цього пам'ять йому вернулася. Протестує при цьому, щоб його називали Гіполітом, бо він Демостен. Мати обох синів, яка найкраще їх відрізняла, померла минулого року і суд не має найважлишого свідка. Думки братів поділені. Одного з братів нема. Як звелеться той, що живе — невідомо і невідомо, чи вбив свого брата. Вся ця історія, передана атенською пресою з фотографією Родотоса, майже до сього дня повторює американську фразу п. н. „Таїна чорної кімнати“.

АРХЕОЛОГІЧНІ ВИКОПИ В КИЄВІ.

Археологічні дослідження інституту історії матеріальної культури України довели до відкриття в околицях Десятинної церкви в Києві слідів забудовань Києва з X—XII віків. Між іншим знайшли останки княжої палати, сліди пожежі та свідку могили з людськими кістками. Здогадують, що це сліди облоги Києва татарами в 1240-р.

СКОНФІСКОВАНА КОНТРА-БАНДА.

На залізничному дворі в Станиславові гранична сторожа звернула увагу на бочку клею, що прийшла з Катовиць. Показалося, що в бочці було кільканицья кг. камінів до залягання німецького походження. Увесь товар сконфісковано.

САБОТУЮТЬ СТАХАНІВЦІВ.

Зі Сталіна повідомляють: Саботажисти стаханівщини на залізницях старалися здекретитувати піонера стаханівщини, машиніста Петра Кривоноса. Вони присилували його вести тяжкий товарний поїзд лихою локомотивою, а підчас їзди гальмували поїзд і до вугільа досипали залізя.

ТЮТЮН ПРИЧИНОЮ РОЗВОДУ.

Від двох літ ведеться перед французьким судом розводний процес на дуже важну тему: чи чоловік-курець має право курити дома, коли жінка не може знести тютюну? — Пані Лілі Кларфорд з Байонни, не терпить тютюну і домагається, щоб суд обмежив права її чоловіка затроювати їй атмосферу хати. Суд першої інстанції відкинув її скаргу. Тоді протиніктонова жінка представила свідоцтво лікарів, що постійне вдихування тютюну шкодить її здоров'ю. Суд другої інстанції, основуючись на цих свідцтвах, прийняв як факт, що тютюн підриває здоров'я жінки і що коли чоловік не перестане курити дома, то вона дістане розвід з вини чоловіка.

ЗЛОДИ ПЕРЕВЕЛИ „РЕВІЗІЮ“ У КУПЦЯ.

До мешкання купця Герша Мительмана у Львові прийшли вчором три мужчини, з яких один був одитий в однострій поліційного старшини. Мительман був зайнятий численням грошей на столі та укладанням у руляди. Гості заявили, що прийшли зробити ревізію, бо Мительман займається протизаконно торгівлею чужими валютами та переробує комуністичну бібулу. Надармо купець переконував, що те все неправда. Незнаючи перетрусли ціле мешкання, всі сховали, навіть кишені старий убрался, але не знайшли нічого. Тоді „комісар“ сконфіскував усі гроші, які в сумі 1,700 зл. встав на столі, заперечав у коверті і звелів купцеві збиратися та йти разом з ними на поліцію. Заки він зібрався, всі три мужчини вийшли на вулицю, мовлячи, що зачекають на нього. Колиж за кілька хвилин купець вийшов, переконувався, що став жертвою спритних прабіжників, які відіслали чимкорше автом, на них ждало.

ЗАХОДИ КОЛО ПОГОДЖЕННЯ НІМЕЧЧИНИ Й АВСТРІЇ

БЕРЛІН. — Серед заграничних газетарів курсують унерто чутки про наближаючеся порозуміння між Німеччиною й Австрією. Німецький уряд держить справу в строгій тайні, але факт, що він чутки не заперечує, підтверджує загальні здогади. Замітно, що, як телеграфують з Відня, Франц фон Панен, німецький представник в Австрії, виїхав до Берліну. З цього газетарі роблять висновок, що до угоди прийде дуже скоро.

НАЗРИВАЄ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ АНГЛЕЮ Й ІТАЛІЄЮ.

ЛОНДОН. — Англійський уряд оповістив, що він постановив зменшити свою флоту на Середземній порю. Цей поступок вважають загально жестом, що має показати Італії, що Англія не була би проти порозуміння з Італією.

АНГЛІЯ ЗБІЛЬШУЄ ПІДДЕЖКУ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

ЛОНДОН. — Уряд постановив збільшити видатки на допомогу безробітним. Досі уряд видавав річно 38 мільонів фунтів стерлінгів. Допомогу збільшають на три чверти мільона фунтів. Дістануть підвищку коло 250,000 осіб.

ЯПОНІЯ БОЙТЬСЯ ЗРОСТУ НЕВДОВОЛЕННЯ.

ТОКІО. — Японський уряд заповідає, що в найближчих днях видасть далеко йдучі публічні зарядження. Як це будуть зарядження, покищо держиться в тайні. Сподіваються, що уряд буде старатися зробити щось на зростаюче недоволення в краю. Догадуються, що він знесе військовий стан. Замітно, що саме тепер уряд зарядив скріплення поліційних і військових гарнізонів столиці й околиці.

ВБИВСТВО ЯПОНЦЯ В КИТАЮ.

ШАНГТАЙ (Китай). — Якесь невисліджені стравання вбили вистрілами з револьверів японця Косакі Каю. Подія скоїлася на китайській території, заселеній великим числом японців. Японці вже винують за цей вчинок китайських націоналістів. Побойються, що неважний на перший погляд ока випадок може мати далеко йдучі наслідки на напружені відносини між Японією і Китаєм.

НЕ ДАЛИ СОБІ РАДИ.

МАДРИД (Еспанія). — Ходять чутки, що еспанський кабінет міністрів, не давши собі ради з помотаними політичними й суспільними питаннями, подається незадовго до димісії.

ПОКИДАЮТЬ ЛІГУ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА. — Ліга Націй дістала звідомлення від уряду американської республіки Гондурас, що вона виступає з Ліги Націй. Гондурас не подав при тому причин свого виступлення. Догадуються, що причиною є брак фондів, бо Гондурас ніколи не платив своєї вкладки до Ліги Націй.

З Мадриду, столиці Еспанії, доносять, що еспанський представник до Ліги Націй, відомий учений і політик Мадягара, зрікся делегатури, бо мовляв його поведінку в Лізі Націй несправедливо осуджували еспанська преса й еспанський уряд.

КЛОПОТИ ФРАНЦІЇ З РОСІЙСЬКИМ СОЮЗОМ.

ПАРИЖ. — Посол Анрі де Керілі, що був лєтуном підчас війни, виступив у парламенті з гострою критикою французького повітряного міністра за те, що, мовляв, повітряне міністерство дало російському урядові в дарунок модель і плани нового 23-мільметрового кріса, що може віддати 800 стрілів на секунду та добре надається до оборони краю перед нападами літаків.

Посол виступав проти цього дарунку в пресі, а потім у парламенті, кажучи, що одна держава ніколи не давала другій таких дарунків, навіть при найближчому зближенню. Відповідаючи на цей закид, міністер заявив, що уряд має право для своєї охорони обмінюватися з іншими урядами своїми технічними знаннями. Над цим питанням віддай прийде ще у французьким парламенті до довгої дебати.

ЗА ПОЛІТИКУ РУМУНІЙ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БУКАРЕШТ. — Ніколяе Тітулеску, румунський міністер заграничних справ, домагається від уряду обмеження німецьких впливів у Румунії. За зближення до Німеччини й за ослаблення впливів Франції працюють румунські фашистські організації.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016.
4-0807.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДО КООПЕРАЦІЇ

Між глибокими переминами в американській суспільності, що зайшли підчас депресії, треба підчеркнути передовсім зріст кооперації консументів.

Як відомо, до цієї депресії кооперація мала в Америці тяжкі часи. Не тому, що в Америці не було кооператорів, себто людей, що розуміють вагу кооперації та хочуть примінявати засади кооперації практично до господарського життя. До Америки прийшли емігранти з різних країв, котрі здавна знали кооперацію в рідній країні та хотіли її пересадити в прибраній вітніні.

Однак, обставини американського життя були проти них. Кооперативи звичайно спиралися на людей своєї групи, через що кооперативні підприємства могли вдатися тільки там, де люди одної національності осіли великим числом, і то осіли на стало, себто не переносилися куди інде. Звісно, мало було таких імігрантів, що це робили, бо іміграція звичайно рухлива; мало є імігрантів, що досі сидять на місці, на якому вони вперше тут осіли.

До того в Америці панував міщанський дух, ворожий кооперації. Кожний робітник думав, що він робітником вічно не буде. Він скоро стане підприємцем, купцем або фабрикантом. Пощо йому дивитися на дрібні ошадності з кооперації?

Серед таких умов кооперація в Америці просто не запускала коріння. Розвивалися тут властиво тільки два роди кооперації, і то питомо американські: (1) так звані позичково-будівельні спілки, та (2) запомогові союзи. Перші з них мали на цілі помагати людям уміркованих приходів будувати власні дома, другі забезпечувати свої родини на випадок каліцтва, недуги й смерті. Зате широко в Європі розвинені роди кооперації: банкова, споживча й виробнича, в Америці не розвивалися. Були зусилля, але вони не увінчалися великим успіхом.

Аж теперішня депресія зробила в тому напрямі великий перелом. В цілій Америці слідно тепер заінтересування кооперацією. Росте вже навіть споживча кооперація, що в Америці стрічалася з найтяжчими перешкодами. Нині кооперативні крамниці нараховують два мільйони членів. Зацікавлення цю кооперацією захопило всі верстви: студентів університетів, професорів колегій, фермерів і, очевидно, робітників. Повстали організації для пропаганди засад кооперації.

Як можна сподіватися, імігранти беруть у споживчій кооперації живу участь. Кожда імігрантська група старатиметься навязати кооперацію в Новім Світі до своїх досвідів з кооперацією в Старім. У тамтєму світі українці теж мали досвід з кооперацією й цей досвід вони привезли до Америки. В їх інтереси лежить не закопувати цього досвіду, але зужити його для поправки свого життя.

Евгенія Марс.

ПІД ГРІМ ВІЙНИ

(Переклад з болгарської мови).

Одного вечора мусіла Галія, яка так солодко спавпровадити свого милого, любого Павла невідомо куди... Батьківщина мала потребу в своїх болгарських синах і всі мусіли бути готові пожити життя за своєю Болгарією.

Мусів відійти і її Павло. Він би з радістю наложив головою за батьківщину, — але тепер для нього найдорожчою на світі була його мила, любя Галія. Тепер він жив тільки для неї. Були одружені лише два роки і ще не натішилися, не надивилися одно на одного. Власне лише понали все ближче й ближче пізнавати одно одного. Їм здавалося, що все нові й нові багатства душі виявляються у них, що тісніші й тісніші їх вязали в гармонійне подружжя. Скільки разів Павло говорив своїй Галі:

"Якби нас щось розділило, для мене було б смерть. Ти потрібна мені як повітря. Ти моє сонечко, ти оживляєш мою душу".

Справді, здавалося, що не можуть жити одно без одного...

Але одного раннього ранку прокинувся Павло під тривожні дзвони, які розносилися зі всіх церков Софії.

"Мобілізація", майнула в думці у нього.

Павло тривожно подивився

ОСТАННІ СЛОВА ПІДСУДНИХ В ПРОЦЕСІ О. У. Н.

(Подане за львівським часописом "Діло").

ТРАГЕДІЯ ЛЮДИНИ, ЯКА ОБТЯЖИЛА НЕВИННУ ЛЮДИНУ.

Підс. Макарушка ще раз склав по мужеськи зайви, що підс. Равлик не винен. Як відомо — говорив Макарушка — я обтяжив у слідстві зовсім невинну людину. Цією людиною є підс. Равлик, з яким я вперше стрівся на судовій саї. Я вже раз переживав трагедію людини, яка обтяжила невинну людину. З огляду на те, що передо мною довгі літа вязниці, я прошу знати з моєї совісті той тягар, яким є свідомість, що я обтяжив невинну людину.

Ідеал мого життя.

Підс. Мигаль: Працюючи в ОУН, я працював для відродження української держави. Ця праця була для мене всім змістом та ідеалом мого життя.

Підс. Шухевич зовсім не винен.

Підс. Підгайний: Спершу внясно справу замаху на А. Крушельницького. Не було тут ні моєї вини, ні заслуг, що замах відкинуто. Я справді з чисто технічних причин відложив був замах на якийсь час, але після провідник його зовсім відкинув і сказав, що він уже неактуальний. Хотів би я, щоб моє заломання у слідстві не кинуло найменшої тіни на ідею... Те, що я заломився, було впливом інших, чисто егоїстичних мотивів. До павів судів прихилив маю лише одно прохання: Романа Шухевича обвинувають за вчинки, які я виконав.

Служба Україні.

Підс. Машак: Метою свого життя вважаю лише службу Україні. Україна була й є для мене такою великою, такою святою, що для неї не лише жити, але й вмерти є замало. Я хотів у боротьбі за українську державу, за визволення українського народу з неволі, в боротьбі за новий соціальний лад, за соціальну рівність, за Україну без хлопів і без панів знайти ціль і своє щастя...

Підс. Спольський: Я працював в ОУН з повною свідомістю доцільності і правильності її політичних метод. Тому повні відповіді за очі свою працю. Я заломився у слідстві внаслідок фізичних і психічних переживань...

Я волів би нині не жити...

Підс. Малюца: Кожна ідея мусить витримати пробу смерті... Я виступив із відомою заявою у варшавському процесі, яку тут відкинули. Я заломився з особистих причин. Нині я знаю, що я заломився і несу та носитиму всі наслідки цього заломання...

Предс.: Цього не треба.

Малюца: В кожному випадку волів би нині не жити, як мати за собою такий вчинок.

Стецько про свою ідеологічну діяльність.

Опісля дошу заяву склав підс. Стецько у справі своєї діяльності в ОУН. Підкреслив, що тут добровільно признався до приналежності до ОУН, що працював в ідеологічному рефераті як його провідник, був редактором "Бюлетеню", офіційного органу крайової езекутиви ОУН, редактором органів української молоді "Юнак" та "Юнацтво". Прокуратор подав, тут каже Стецько, що я затрював своєю публіцистичною діяльністю душі української суспільності, зокрема української молоді. Підс. Стецько опротикує цей закид. Згадав, що писав на теми ідеологічного суспільні, політичні, на теми етики і т. д. У своїх публіцистичних працях виділяв ось що: Оцінюючи нинішнє положення взагалі і дійсність, яка існує в українській суспільності та на українських землях, поставив я тезу того порядку: що сьогоднішній зміст життя узмістовлюється в тому, що ідеалом людини є національно-суспільний ідеал. Національно-суспільну працю не вважаю заслугою окремих людей, але як обов'язок кожної людини. Я кажу, що всім змістом життя мусить бути національно-суспільний ідеал. Виявляючи егоїстичного моменту в суспільному житті мають

стати щонайвище негативним ухилом від національно-суспільного ідеалу життя дожної одиниці. Цього не можна оцінити як затрювання душі суспільності. Якби серед польського народу таку ідею проголосив хтось, певно не мав би відваги прокуратор так оцінити її. Мій обор. проф. Старосольський зазначив, що я зокрема розглядав соціальний зміст українського націоналізму. Як редактор "Бюлетеню" так як редактор "Юнака" й "Юнацтва", організовані для молоді, я мистів у них статті м. ін. про соціальний зміст українського націоналізму.

При оцінці розв'язки соціального питання можна узмістити його в 4-ох точках, а саме: національний момент, безкласовий, момент етики та момент праці. Я твердив, що єдина праця рішає про вартість людини, і що єдино суспільна справедливість може бути критерієм у вирішуванні соціальної проблеми. Я твердив, що в національних рамках кожна одиниця може знайти зміст життя. Я виділяв при цьому у розв'язці економічного питання, що вимоги соціальної справедливості є передання без викупу землі усіх без різниці поміщиків на власність українського селянства та копаєнь на власність українському робітництву, передання без викупу землі з московських колективів на власність українського селянина; те саме щодо фабрик і копаєнь на власність українського робітника на східно-українських землях. Це одна з важливіших точок справи розв'язки української суспільної проблеми. Я виділяв ідею нового суспільного порядку. Тим новим суспільним порядком має бути ідея солідаризму професій, не клас в економічному розумінні, бо українська суспільність є безкласовою суспільністю людей праці. Чи такі думки й ідеї можна назвати затрюванням душі української суспільності і молоді?

Історична місія України.

Далі я виділяв у своїй діяльності тезу, що Україна повинна стати ідейним, моральним і культурним центром, довкруги якого повинні зосереджуватися змагання інших поневолених народів. Україна має бути їх ідейним і моральним

ним провідником у їх визвольних змаганнях. Пригадуючись над долею цілого українського народу, я підкреслював соборність ідеї, психологічну і моральну та соборність політичних змагань. Чи це можна назвати затрюванням душі української суспільності і молоді?

На питання проф. Старосольського я сказав, що писав і про українське право, про те, чи право бездержавного народу існує й обов'язує членів його чи ні. Я прийшов до висновку, що воно існує. Бо тверджу, що право існує тоді, коли його психологічно і морально визнають члени даної суспільності. Визнаю, що істотним моментом права є признання його даною суспільністю. Не є суттєвим моментом права примус, фізична сила. Кермуючись цим мотивом я з правного й ідейного огляду робив, те, що робив.

Я виконував мій обов'язок, який мені диктувала моя приналежність до української суспільності. Я визнаю, що українська держава існує, існує потенційно в серцях українського народу. Не існує поки що реально, але існує морально, існує і правно в наших душах. Змістом мого цілого життя було, є й буде: Україна вільна, Україна без хлопів і без пана. Я вірю в перемогу...

Предсідник: Маєте себе боронити, не обвинувайте.

Стецько: Це останнє моє слово до українського народу з цієї саї.

Туга за новою вірою.

Підс. Янів: Я не хочу боронити своєї особистої волі, хоч цінна вона для мене. Не буду боронити тому, бо я визнаю той світогляд, який знає боротьбу, який розуміє, що в боротьбі є перемоги і невдачі на шляху до реалізації моєї віри. Хочу боронити своїх ідей, своїх думок, своїх поглядів, які як одна частина складаються на мою діяльність, що була частинною діяльністю ОУН. Якщоб я міг повні вняснити тут свої погляди, тумано, що не можна було би сказати про мене, що я затрював душі української суспільності й української молоді. Всім було б ясно, що моя діяльність є свого роду донечністю. Я застанаюся і діяв свідомо. Розглядаючи завдання, які маю виконати, я вважав, що тільки цей

шлях є єдино правильним шляхом і що ним мушу йти. В своїй діяльності старався я завжди про одне, щоб кермуватися тим, що римляни називали "віртуз". І тому, щоб дати доказ, що не хочу бути нечесним супроти тих людей, яким я висказував свої погляди, я тут на цій саї виразно заявив, що належу до ОУН. Ясно, моє становище випливає з великої віри, передовсім з віри в українську націю, в її право до життя суверенного, самостійного, а далше з віри в пласництво української нації. Уважаю, що сьогодні є саме той момент, який Шпенглер передбачив у своїх творах, що сьогодні упадають віри, захитуються давні культури і світ бажає чогось нового, нової віри. Уважаю, що боротьба української нації за самостійність не є тільки боротьбою за здійснення нової правди, нового життя, нової релігії. Сьогоднішня боротьба української нації, нпр. з Москвою є не тільки боротьбою з виявами московського імперіалізму, не тільки боротьбою з московським духом, не тільки з большевизмом, який є лише формою поневолення української нації, але ця боротьба одночасно боротьбою з ідеєю комунізму, який затрює нинішній світ, нинішню культуру. Коли нинішній світ, давні віри, давні релігії захитані — вважаю, що обов'язком української нації було, є й буде створити нову віру, віру українського націоналізму, релігію, побудовану на глибокій вірі в українську націю, що в будучій українській державі поведе людство у світле майбутнє і створить зовсім нові закони і новий зміст життя. До того, щоб зреалізувати нашу віру, треба великого національного об'єднання і треба великого напруження всіх сил української нації. І я мушу сказати, що сьогодні моя совість щодо української української нації спокійна. Я вважаю, що коли ми є кість від кости, кров від крові української суспільності, так і українська суспільність буде духом від нашого духа.

(Кінець буде).

Неначе фальшивий аларм. Задуманий професор: Так я вас кликав, пане докторе, але ніяк не памятаю, в якій справі.

дися. "Що це? Як дивно звучать дзвони на "Олександрівському" — дивувалася вона.

"Може якесь велике свято".

Галія злякано дивилася на Павла. — "Ні, так не дозволять на свято, це мабуть мобілізація".

Обое скоренько встали. Павло пішов запалитися, що за новина. Галія тривожно чекала. Колиж повернувся Павло, Галія кинулася до нього.

"Мене мобілізують. Завтра мушу явитися на збірний пункт, а за два дні виступаю, бо справа війна".

Галія сполотніла, але мовчала. В душі відчувала жахливий жаля, і якийсь аж фізичний біль у серці. Та напруженням сил волі вона перемогла себе і старалася бути спокійною.

"Павло не сміє бачити її страждання, болю її душі... Це відобало йому відвагу", казала вона сама собі.

Вина мовчки кинулася йому в обійми й вони зашмеркали в довгому поцілунку.

Іх душі ридали. Але надлюдським зусиллям вони не подавали й виду, як тяжко їм. Не хотіла скоритися жорстокій, немилосердній для них долі.

тривожити одно одного.

В останню хвилину мало було слів, ркнці обійми, довгий поцілунок, і вони розлучилися. Може навіки...

Галія довго дивилася у слід милому, аж поки не зайшов за ріг вулиці. В хаті дала волю своєму жалю, душу роздирав біль, слези заживали очі. Щось жажливе творилося в серці. Вона зімліла й упала на підлогу...

Пробудилася, очуняла. "Що це сталося?" — пригадувала Галія. Галія й гірко заплакала знову. Ось лежить одяг її милого Павла, вона кинулася до нього й притулилася до свого серця, цілувала, і їй здавалося, що це частина її Павла.

"Павле, Павле! — кричала вона. Потім знову спам'яталася. Кинулася до вікна, відчинила, бо їй здавалося, що в кімнаті задуріється. Глибоко вдихала чисто нічне повітря.

Ніч була прекрасна, небо — ясне і зірчасте. Така чудова ніч! Повна чару й поезії осінньої ночі. Галія дивилася по вулиці, якою пішов її Павло. Було пусто, безлюдно... Вона хотіла завернути Павла... Але його немає. Потім обернулася до кімнати. Тут теж було пусто й темно. Галія стиснула руками своє моляче серце; здавалося, так воно менше болять.

Пі охопило якесь божевілля.

"Боже! Боже! Чи ще побачу його? Боже, дай мені сил, щоб не збожеволіла. Дай

мені силу, щоб перенесла цю розлуку, най залишаю мене мої чорні думки" — молилася вона.

Вона страждала. Знову подивилася на вулицю. І в неї майнула одна думка...

"Може ще не відіхали. Може ще один раз побачу..."

Галія накинута на себе верхній одяг і вискочила на вулицю. Вона знала, в якій школі стояла його сотня, й побігла туди. Перед школою і в дворі на землі сиділи воляки в групах і тихо розмовляли. Не було тут ані однієї жінки. Галія тихо підійшла до одного воляка й запитала:

"Чи тут поручник Василь?"

"Так, пані".

"А коли відідете?"

"За три години".

"Прошу вас, поклічте поручника". Йй було соромно, але бажання бачити дорожого... було сильніше... За декілька хвилин прийшов Павло.

Галія схватила його за руку. — "Прости мені, зашопотіла. Бажання бачити тебе ще раз було сильніше від мене".

Павло мовчки взяв її під руку і міцно притиснув до себе, і це їй більше сказало — ніж слова.

Звернувшись до найближчого воляка, Павло сказав:

"Будь ласка, скажи панові старшині, коли я буду потрібний, то я буду там на тому розі вулиці".

"Слухаю, пане поручнику". Павло й Галія відійшли на ріг вулиці й стали в темні

кутку. Ніч була світла і ясна. Місяць ласкаво дивився на них і здавалося говорив їм: "Коли будете далеко одно від одного, подивіться на мене і ваші погляди зустрінуться".

Павло цілував руки своєї жінки.

"Люба Галю, дорогий мій товаришу, як я тобі вдячний за цю радість, що тебе бачу ще раз. Ти не боялася темних вулиць і в ночі прийшла до мене".

"Я перейшла крізь пекло, щоб побачити тебе. Мені було соромно, що буде з того тобі неприємність. Та коли мені не дозволили тебе бачити, то мені здається, як збожеволіла".

"Але добре, що ти прийшла. Я також так хотів тебе побачити. Це дає мені нові сили".

Цілу годину стояли, притулюючись, й шепотіли слова кохання, обіцянок. Що не сталося, вони будуть вірні і віддані одно одному. Вони підбадьорювали себе надіями на ліпше майбутнє, на щастливий кінець війни.

"Може я помру, бо ж і на м'якому ліжку люди вимирають, не тільки в бою", — говорила Галія, — "і ти тоді прийдеш до мене, як буде тобі можна".

"Моя ти любя, дорога Галю, я тільки твій і все зроблю для тебе".

Ще міцні обійми, останній поцілунок... Галія знала свій хрест і наділа на Павла. "Найбереже тебе мій хрест". І во-

на одійшла спокійна з вірою в щастливу зустріч по війні.

Настали для неї тяжкі, мучительні дні й ночі. Але вона молилася й вірила. Вона знала, що батьківщина перш за все. Вона вірила й молилася за свого Павла.

Переклала М. Омельченкова.

Додаток: Евгенія Марс (псевдонім) по мужу Елмозову, є тепер одною з найпопулярніших письменниць у Болгарії. Є теж прихильницею українців. Народилася прикінці минулого століття, почала писати під впливом найбільшого болгарського поета Івана Вазова, теж приятеля українського народу й української культури. Пише романи, оповідання і драми, в яких торкається проблем національних, соціальних та положення жінок в родині й у суспільстві. Драми Евгенії Марс мали великий успіх на сцені національного театру в Софії. Взагалі її твори мають признання як серед критиків так і читачів. Деякі твори Евгенії Марс (драми, оповідання) є перекладені на 10 різних мов. — М. О.

ХТО МАЄ КАЛЕНДАРІ У. Н. СОЮЗУ З РОКІВ ВІД 1896 ДО 1910?

Проситись про це повідомити редакцію "Свободи". "СВОБОДА", 81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

СПРОСТУВАННЯ.

Один з читачів, що підписується „Джерзі Сітський“, подає спростування новинки й уступу „За що арештований“, а саме: 1) парк, за котрий іде мова, лежить не в Нью-Йорку, а в Джерзі Сіті; 2) він називається Вен Ворст, а не Вен Горст; 3) він лежить не на розі вулиць Монтгомері й Варік, але на Монтгомері, Йорк, Джерзі Бвеню і Баров стріт; 4) арештувати міг тільки джерзісський поліцей, а не ньюйоркський.

Щодо першого й останнього, похибка моя. Хоча вона попала не новинці, але статті, де вона справе не змінює, однак факт є фактом, і похибку треба справити.

Щодо імені парку, то тут дописувач має теж правду. Та чи тут помилка зайшла при писанні новинки, чи при її складанні, нині рішити тяжко.

Щодо положення парку, то замітно, що „Нью-Йорк Таймс“ теж подає, що Вен Ворст Парк лежить на Монтгомері й Варік стріт. І замітно, що „Таймс“ видимо наводить дослідно заяву джерзісської поліції. Невже не тільки „Таймс“, але й місцеві поліції помилилися щодо того, де лежить Вен Ворст Парк?

КЛОПОТИ З СЛОВ'ЯНАМИ.

„Нью-Йорк Таймс“ наводить цікавий голос суперінтендента фабрики підприємства „Нешенел Тюб Ко.“ у Мек Кізорпті, Па., про походження робітників, що працюють у цій фабриці.

Говорив цей урядовець, що з 8,000 робітників 55 процентів родилися в Америці. „Але між ними“ — каже він, „були теж 765 слов'ян, 443 мадярів, 395 хорватів і 359 поляків“.

Читаючи новинку „Таймсу“, не можна знати, чи автор не знав, що поляки й хорвати теж слов'яни (SLAWS), чи може під слов'янами він розумів словаків або словінців.

КЛОПІТ СЛОВ'ЯН З СЛОВ'ЯНСТВОМ.

Та мають американці клопіт з назвою цього племені, мають його й самі слов'яни.

Іде між ними суперечка за те, від чого походить назва слов'ян. Чи від „слова“ чи від „слави“? Звісно, як від „слави“, то треба би хіба писати „слав'яни“. Справа це не вирішена з усею певністю, коли в українській енциклопедії говориться про „слов'ян“, але й про „слав'ян“.

Справу рішити тяжко тому, бо назва „слав'яни“ похлібляє. Мовляв, „слав'яни“ — це славні люди, чи народи.

Та все таки чи не походить ця назва від „слова“? Чи не означала вона первісно людей, що говорять слова, себто видають розумні звуки? Ажже називають слов'яни своїх сусідів, котрих не розуміють, німцями, себто німцями людьми. Кажуть наші люди: „Говори до нього, коли він німець“.

МАЛЮЄ ІНШИХ І. СЕБЕ.

Всі газети признають, що померлого оноді большевицького комісара заграничних справ, Чічеріна, змалювала словами найкраще англійська різьбarka, пані Клер Шериден.

Вона писала: „В 9-й годині ввечері я вернула з Літвіновим до канцелярії Чічеріна. Як ми були в канцелярії секретаря, через комнату перелігав якийсь чоловік. Це був малий чоловічина в брудних штанах і блузці, що не пасувала до штанів. Він пошкандибав комнатою малими кроками. Це міг бути нічний сторож. Це був Чічерін...“

Справді вчорашнє змалювання перший погляд на нового чоловіка. Але чи не змалювана

тут і сама авторка цього портрету? Багато людям не впадо би в очі, чи чоловік високий, чи низький чи він ходив великими чи малими кроками, чи штани пасують до його блузки, чи не пасують, чи він виглядає на нічного сторожа, чи на нічного злодія. І дуже можливо, що хтось починав би малювати людину від голови, а не від ніг і штанів.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ СВЯТИЙ.

Далі пані Шериден писала: „Чічерін — це ненормальна людина, що живе цілими місяцями в заграничній комісаріаті з замкненими вікнами й ніколи звідти не виходить. Він казав собі поставити ліжко в комісаріаті, бо, мовляв, він не має часу ходити спати до дому. Він працює цілу ніч, він каже себе збудити, коли прийде телеграма.“

„Він не має поняття про час і не може собі уявити, що інші люди живуть інакше... Він робить всю роботу самий та не подзвонить на післянця або секретаря, але біжить самий з паперами до других департаментів. Він живе нервами й найменша річ виводить його з рівноваги.“

„Мені сказали, що Чічерін це ангел і святий. Тимчасом я побачила, що це перхлива й заклопотана птиця“.

У пані Шериден це все признаки ненормальної людини. Та пані Шериден мірила пана Чічеріна англійськими мірками. Певна річ, що коли Чічеріна мірити англійською мірою, то він ненормальна людина. Але чи був він ненормальна людина, коли його мірити московською мірою?

РОБОТЯЧІСТЬ.

Наприклад, коли мірити Чічеріна англійською мірою, то він не є роботячий. Він не є переладований працею, як він це представляє, бо який був переладований працею, то не розносив би самий паперів по канцеляриях, але подзвонив би за секретарем або післянцем.

Та так воно було би в Англії. Але чи можна сказати, що це нормально для Росії? Чи знають москалі щось про те, які обов'язки має комісар заграничних справ і кількох робіт він має? Чи може собі москаль представити, що людина працює, коли сидить за столом непорухою й думає а-бо читає? Англієць це знає, але в москаля людина тільки тоді працює, як вона бігає по канцелярії, як карган по шафі. В англійців дивляться з підозрінням на самохвалька, але як може москаль знати, що людина працює, як людина сама не стане себе хвалити, або нарікати, скільки то роботи вона має? В англійців люди знають, що чоловік може вести нормальне життя й бути дуже видатним робітником, але в москалів люди як тоді людину за робітника мають, як він собі ліжко в канцелярії поставити й з канцелярії не виходить.

Адже якщо так Іден заховавався в Англії, то його забрали би з міністерства заграничних справ та післяли до дому большевицьких. У Росії Чічеріна величали святым і ангелом.

Деспот і народ.

Люди, що заявляються за деспотизм, часто говорять про те, як то добре для провідника, що він не потребує підхліблятися юрбі ні оглядатися на її опінію.

З портрету Чічеріна, який змалювала пані Шериден, бачимо як у зеркалі, скільки правди є в цій баладі. Чічерін міг бути ненормальна людина з англійського боку, але не був він на стільки ненормальний, щоб не бачити суті свого поступовання та не знати, на що він це все робить. Можна припустити, що він це знав. Що він зовсім сві-

домо спав у канцелярії, що він з розумом не виходив з хати, казав себе будити на випадок, як прийде телеграма, бігав по канцеляриях, розносив папери, які міг підслати підпалниками. Можна припустити, що він робив це все на те, щоб зробити на москалів вражіння святого й ангела.

Бачимо, що й деспотам влада не приходить дешево. Що вони, щоб держатися на хребті народа, мусять виробляти преріжні штучки.

ЧОМУ НЕНОРМАЛЬНИЙ?

Коли пані Шериден каже, що Чічерін не був ненормальна людина, то з її слів видно, що вона певно не пішла би на всі ті штучки, які робив Чічерін. Пані Шериден, видно, не робила би цих усіх чічерінівських комедій за чічерінівську владу. Та Чічерін це все робив. Для жадоби панування по диктаторськи він виробляв навіть такі кумедні штучки.

Коли людина так любить владу, що для неї аж таке буди видати, то не диво, що вона уходить за ненормальну. Та це в Англії. В Москві відомо було інакше. Там при владі було таких комедіантів так багато, що Чічерін уважався нормальною людиною. І святым і ангелом.

М. Костишин.

РОЗРИТІЙ КУРГАН.

Весна гожа прибирає красу,
Ніжні цвіти плетуть небесну росу,
Подем вітер буйний гонить,
Гарцюючи, житом клонить,
Ще не час від часу.

Ниво, ниво, землі рідна, свята,
Все прибрала в чар весна золота,
Гаї, луги таї дуброви
Сніг сну асти до обнови,
Манить їх красота.

Пісень гомін світами несеться
Кругом глянцє, і серце забється,
Що в широкім чистім полі
Викор годлає тополі
І гаумливо сміється.

З краєв в житі калінонька тужить,
Мов питає: хто у стіп там лежить?
Зтиха, зтиха шепче жито:
Козака ось тут забито,
У стіп твоєх він спить.

Він борюва за свій край мов Титан,
Ляг, тай в славу на нм віріє курган:
Сновичи насипали,
Дівчатонька прибирили,
Тай розорив лях-тиран.

Цю землю, що кров в неї просякла,
Де стрілецька юна буйність лягла;
Він зломив хрест в люті злости,
Проклинав стрілецькі кости,
Зруйнував все до тала.

Однак слави не пожеж лютій змії,
Що зродилась в душі юній війні!
Вона марно не пропала:
Дівчинонька прибирила
В любові ширій живий.

Ось тебе тут посадила вона,
Щоб росла ти, калінонько буйна,
Тай в широкім ріднім полі
Стерегла стрілецьку долю
Самотою одна...

Шепче жито, а каліна мовчить,
І розритий цей курган сторожить;
Хоч коралі прибирає,
Буйний нею холитає,
Як у герцю шумить.

Тай химерно буйні віти пригніє;
А сонечко за обрїю гланє
І проміння розсипає,
Моє в обійми пригортає
Красоти життя буйне.

Приглядається до буйного там,
На те жито, що укрило весь лан,
Ніжню промінням цілує
Каліноньку, що сумує,
І розритий курган.

Гуляй, вітре, нехай жито шумить,
Світи, сонце, там, де лисар лежить,
Нехай, слава не вмирає,
В борню юних закликає,
Наші кривди пімстить.

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ,
які опрацював і видав
М. О. ГАЙВОРОНСЬКИЙ
на мішаний хор:

1. Живи, Україно!
2. Невістонька, пісня з Полісся.
3. Вербож моя, пісня з Полісся.
4. Одкаля сонечко сходить, пісня з Лемківщини.
5. Моя мила, пісня з Лемківщини.

Повинши 5 пісень продаємо
за \$1.00.

6. Козля, Гуцульське Різдво.
7. Пилис, Гуцульське Різдво.
8. Крутьки, Гуцульське Різдво.
9. Щедрівка, Гуцульське Різдво.

Повинши 4 пісні продаємо
за \$1.00.

Всі повинши пісні можна одержати
в книгарні „Свобода“. Вислаємо
тільки по одержанню належності.

„СВОБОДА“
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
за червень 1936 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплата	Відділ	Заплата
1.	363.00	174.	26.16
2.	237.61	175.	145.55
3.	108.88	176.	257.77
4.	93.57	177.	106.29
5.	194.29	178.	69.04
6.	62.01	179.	226.29
7.	265.05	180.	19.29
8.	228.18	181.	127.41
9.	141.66	182.	170.00
10.	231.43	183.	83.78
11.	76.78	184.	12.57
12.	145.00	185.	174.52
13.	65.95	186.	70.90
14.	17.07	187.	35.41
15.	17.31	188.	53.69
16.	73.38	189.	12.74
17.	71.42	190.	35.36
18.	133.36	191.	121.73
19.	204.47	192.	114.66
20.	122.59	193.	143.74
21.	24.19	194.	47.62
22.	40.65	195.	47.86
23.	95.99	196.	44.10
24.	82.42	197.	61.18
25.	38.49	198.	15.65
26.	57.94	199.	146.87
27.	129.70	200.	44.63
28.	162.57	201.	38.13
29.	69.44	202.	479.33
30.	168.84	203.	25.17
31.	32.13	204.	436.20
32.	94.25	205.	77.35
33.	5.29	206.	22.58
34.	57.79	207.	89.35
35.	126.66	208.	46.45
36.	238.36	209.	148.98
37.	99.19	210.	347.46
38.	21.58	211.	40.26
39.	33.36	212.	26.10
40.	154.00	213.	40.61
41.	50.06	214.	404.12
42.	141.16	215.	287.07
43.	277.48	216.	281.09
44.	31.67	217.	192.16
45.	37.89	218.	563.25
46.	33.85	219.	281.98
47.	22.50	220.	15.19
48.	176.40	221.	21.54
49.	58.67	222.	25.12
50.	113.21	223.	83.50
51.	61.01	224.	151.34
52.	36.29	225.	186.71
53.	48.82	226.	84.72
54.	178.54	227.	65.85
55.	141.39	228.	32.21
56.	146.97	229.	126.04
57.	34.24	230.	135.82
58.	34.34	231.	172.72
59.	114.14	232.	220.32
60.	275.00	233.	129.54
61.	101.12	234.	283.35
62.	262.60	235.	26.13
63.	122.76	236.	87.74
64.	187.27	237.	140.48
65.	25.71	238.	69.33
66.	76.63	239.	22.72
67.	268.99	240.	102.49
68.	13.16	241.	59.09
69.	61.73	242.	25.82
70.	95.66	243.	69.72
71.	26.56	244.	45.35
72.	122.38	245.	34.38
73.	250.57	246.	206.68
74.	81.77	247.	69.87
75.	123.84	248.	86.88
76.	22.19	249.	109.36
77.	38.84	250.	67.04
78.	153.07	251.	45.57
79.	98.75	252.	35.82
80.	199.20	253.	200.61
81.	45.90	254.	92.16
82.	128.42	255.	56.76
83.	238.42	256.	63.92
84.	184.47	257.	31.04
85.	77.75	258.	104.09
86.	258.01	259.	84.44
87.	341.59	260.	42.54
88.	20.59	261.	205.68
89.	60.99	262.	79.33
90.	310.78	263.	39.19
91.	40.15	264.	152.41
92.	189.17	265.	175.82
93.	141.26	266.	90.60
94.	123.33	267.	314.86
95.	191.26	268.	144.76
96.	120.50	269.	84.19
97.	46.99	270.	14.16
98.	477.56	271.	176.81
99.	108.89	272.	103.29
100.	179.16	273.	210.94
101.	61.73	274.	130.60
102.	253.38	275.	62.60
103.	58.07	276.	61.77
104.	102.05	277.	35.11
105.	148.80	278.	293.23
106.	12.30	279.	31.16
107.	38.35	280.	61.13
108.	284.09	281.	449.85
109.	67.39	282.	34.61
110.	54.06	283.	33.90
111.	36.32	284.	192.96
112.	55.62	285.	288.21
113.	111.42	286.	25.39
114.	72.17	287.	69.27
115.	33.08	288.	49.18
116.	159.16	289.	157.22
117.	70.64	290.	145.59
118.	25.41	291.	64.63
119.	104.22	292.	55.09
120.	51.64	293.	37.94
121.	87.18	294.	36.68
122.	167.39	295.	118.27
123.	18.63	296.	49.82
124.	35.98	297.	50.29
125.	377.85	298.	14.86
126.	16.03	299.	91.59
127.	156.00	300.	13.88
128.	250.75	301.	25.96
129.	95.72	302.	280.76
130.	53.37	303.	132.16
131.	174.82	304.	55.11
132.	210.84	305.	107.75
133.	56.42	306.	78.73
134.	79.34	307.	54.33
135.	80.92	308.	69.93
136.	83.40	309.	166.87
137.	123.98	310.	96.52
138.	80.76	311.	162.87
139.	25.85	312.	42.80
140.	54.50	313.	24.47
141.	179.75	314.	55.82
142.	454.62	315.	97.57
143.	28.77	316.	40.21
144.	55.09	317.	80.27
145.	38.76	318.	203.68
146.	115.87	319.	48.54
147.	74.00	320.	226.65
148.	9.83	321.	276.82
149.	55.29	322.	104.37
150.	48.88	323.	19.87
151.	158.61	324.	19.87
152.	6.73	325.	

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло“).

Хемічний склад петарди і лабораторія вибухових матеріалів.

Після того, як д-р Горбоний поставив кілька питань до підс. Бандери і підс. Стецька, а підс. д-р Гнатевич — до підсудного Макарушки, Бандери і Малюца.

І так на питання оборонця, який хемічний зміст був у петардах, що її підкинули у друкарні, де друкувалась „Праця“, підс. Бандера відповів, що в петарді був екстракт, хлоропікрин та пікринін. Далі підсудний, пояснив, що була організована лабораторія вибухових матеріалів, в якій виробляли вибухові матеріали в необмеженій кількості. Тут прокуратор спротивився ставленню таких питань і предсідник відхилив далішні відповіді підс. Бандери у цій справі.

Терор большевиків викликав реакцію ОУН.

На даліше питання цього ж оборонця підс. Бандера, згадав, що відкликуючи атентат на ред. А. Крушельницького міркував, що його, стрілець Союзівській Україні така доля, яка стрінула інших українських інтелігентів, або ред. Крушельницький своїм далішим підлабузюванням до большевиків дискредитується зовсім. У протибольшевицькій акції ОУН вхопилися фізичних метод боротьби тому, що саме большевики посплюговують увесь час фізичним терором. Вкінці підс. Бандера пояснив, що кандидат на члена ОУН мусів знати ідеологію, а вступаючи формально в члени скласти приречення.

Кілька питань обор. д-ра Горбонього до підс. Стецька предсідник відхилив.

Вияснення підсудних у справі д-ра Б. Гнатевича.

Коли підс. д-р Гнатевич заявив, що хоче скласти деякі вияснення, предсідник зазначив, що згодиться, якщо він поставити кілька нових доказових внесків. Підсудний — на спротив прокуратора — пояснив, що в 1930 і в 1931 р. не виїздив до Вілянова під Варшавою.

На кілька питань підс. д-ра Б. Гнатевича до підс. Я. Макарушки цей останній пояснив, що оба працювали в Українському Спортовому Союзі і при нагоді балакали на спортові теми. Підс. Макарушка пояснив, що не мав ніколи до діла організаційно з підс. Гнатевичем ні не розмовляв з ним про справи ОУН. На даліше питання цього ж оборонця, який хемічний зміст був у петардах, що її підкинули у друкарні, де друкувалась „Праця“, підс. Бандера відповів, що в петарді був екстракт, хлоропікрин та пікринін. Далі підсудний, пояснив, що була організована лабораторія вибухових матеріалів, в якій виробляли вибухові матеріали в необмеженій кількості. Тут прокуратор спротивився ставленню таких питань і предсідник відхилив далішні відповіді підс. Бандери у цій справі.

ше питання цього підсудного, чи підс. Макарушка знає які небудь факти, які виключали би його участь в ОУН, підс. Макарушка оповів, що в 1930 р. на доручення бл. п. Охримовича переписував на машині „код“ (рід тайного писемства). Там були прізвища різних осіб, але прізвища підс. д-ра Гнатевича не стрічав.

Тут прокуратор запитав негтайно підс. Гнатевича, звідки він знає, що підс. Макарушка переписував „код“. Підсудний заявив, що про переписування „коду“ взагалі не згадував, а підс. Макарушка додав, що про цей факт згадав тому, що його пригадав собі.

На питання підс. д-ра Гнатевича підс. Бандера заявив, що в часі своєї організаційної діяльності ніколи не стрічався ні з д-ром Б. Гнатевичем ні з його прізвищем. На даліше питання цього підсудного Бандера відповів, що не може виявити, хто був краєвим командантом УВО в 1930 р., в 1931 р. або в 1932 р.

Вкінці підс. Малюца теж заявив, що хоч в організації працював від 1931 р., не стрічався ніколи з підс. д-ром Б. Гнатевичем. Додав, що підчас слідства у Варшаві питала його поліція про підс. д-ра Гнатевича.

Безліч питань до присягалих суддів.

Після того протоколянт відчитав коло 80 питань, які поставив трибунал суддям, присягалих у справі вини поодиноких підсудних.

Коли обор. д-р В. Старосельський поставив внесок, щоб предсідник відложив розправу до п'ятниці і дав змогу оборонцям нарадитися над відчитаними питаннями, предсідник по тихій нараді з вогантими прихилився до спротиву прокуратора і розправи не відложив, лише перервав її в год. 3-тій до год. 6-тої пополудні так, що оборонці мали ледви 2 год. часу, щоб нарадитися і зголосити нові евентуальні питання.

Засаднича поправка до відчитаних питань.

В год. 5.20 розправа йде далі. Обор. д-р В. Старосельський в імені всіх оборонців вносить змодифікувати форму всіх питань. Далі оборонці вносять, щоб всіх підсудних, яким закладається, приналежність до ОУН, а в зв'язку з нею поодинокі виники, а саме атентати і т. д. — поставити замість поодиноких питань щодо поодиноких атентатів одно тільки питання. Це питання повинно містити в собі фактичний стан зі ст. 96 к. к. (відготовка держ. зради) і заклад цих конкретних атентатів, але не як відорваних учинків, лише як учинків, що є частинами головного закиду, себто злочинну держ. зраду.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Для наших школярів.

В четвер, 25 червня ц. р., в українській прав. громаді влаштовано прийняття для тих українських школярів, що покінчили звичайну і вищу школу. Пополудні відбулось прийняття для тих, що покінчили „Гремер скул“.

З „Гремер скул“ вишло в Картерет 52 українських дітей цього року. Майже всі вони підуть до вищої школи. З „Гайскул“ вишло 20 українських студентів.

Прийняття було уможливлене жертвами, що їх зложили: Сестрицтво Покрови Божої Матері \$10; Українсько-Американський Громадський Клуб \$5; Константин Бурак і Іван Кендзерський по \$2; Михайло Головчук, Іван Гураль, о. І. Гундяк, Степан Мельник, і Григорій Волянський по \$1; решту коштів \$25 покрияв укр. прав. парохія зі своєї каси.

Приготовленням прийняття займався Український Дівочий Клубок Преч. Діви Марії. Члениці того, недавно заснованого товариства постаралися про перекуску і услуговували до столів. Усі вони були одіті в українські національні строї.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клуб Поступовий, від 70, повідомляє всіх своїх членів, що п'ятічний збір відбуватиметься 14 липня, в годині 7.30 вечір, в галі У. Н. Дому, 388 Джамстан Евея. Обов'язком кожного члена є прийти на ці збори і послухати завіт українців за піврічну працю. Пригласимо догучучи членів, щоб вирінали свої вкладки для свого власного добра. Також просимо приприводити нових членів, щоб наш відділ дійсно після, свого імені йшов і поступав вперед. В. Кушнір, рек. секр.

ГРАБУНКОВИЙ НАПАД.

На дорозі з Холдсвуда до Каран на повіз, яким їхав Тадей Мацейовський, касієр у праві дїбр гр. Ст. Баденія в Радехові, везучи гроші на виплату фільваркових робітників, напали вполудне невідомі люди. Вони обеззброили Мацейовського та його візника і, забравши поперх 1,000 зл. і кишеньний годинник, утекли до ліса.

Вечерок продовжувався до пізньої ночі серед пісень, промов і розмов. Було видно серед молоді захоплення, радість з того, що про неї думають, її майбутнім інтересу маються.

В Картерет напевно такі прийняття ще року уйдуть в традицію. Може вони причиняться до того, що будемо мати більше нашої інтелігенції, як панна Проскура і п. Михайло Дмитрів. А без сумніву ця молодь, що дістає на пам'ятку такі корисні книжки про українську справу, засвоїть собі те знання свого рідного, яке її приймає до українського народу. Бо наші молоді треба дати знання про велике і славне минуле України, про її страдальчу сучасність, і про певне світле майбутнє, яке приде шляхом боротьби, праці, терпіння, науки і любові.

Парохія, якої Рада Тростисів не жаліла видатку і вище названею організацією і особам за їхні жертви, а також члени Українського Дівочого Клубка Преч. Діви Марії, і до роги постям, що так гарно і сердечно промовляли, як також панні Проскурі і п. Дмитрову, складаю глибоку і щирі подяку.

а. і. г.

ОЗОН ПАРК, Н. Я.

Батьківський День.

Вже від кількох років існує в нас рухливе жіноче товариство Союз Українок, яке своєю працею причиняється до скріплення українського національного життя в громаді.

Іх заходами повстала українська національна школа, до якої учнає понад двацятіро дітей рідного віку. Школу веде гр. Голівський з Ню Йорку. Під його проводом школа розвивається дуже гарно, а діти роблять добрий поступ в науці. З чого комітет шкільний і родичі дуже вдоволені.

В неділю, 21. червня члениці Союзу Українок влаштували несподіванку для чоловіків — Батьківський День. Поміщенні українського громадянського клубу. Гарно пригостували сая а ще гарніше заставили ласощами столи, були висказом пошани для чоловіків.

По відчиненні свята, пред-

С. Михайлюк зібрав \$2. Разом \$47. Розхід \$9. Чистого приходу осталося \$38. Прихід за травень: на дошкільно-шкільні \$30. травня ц. р. пришло \$1,166.73. Того самого дня з бенкету \$483.55. Жертували М. Нидза \$10; А. Кривий \$5; Л. Яшук \$5. Загальний прихід \$1,670.28. Розхід з посвячення і бенкету \$489.99. Чистого приходу осталося \$1,180.29.

Прихід за червень: з пікніку 7-го червня \$501.04. Жертували: П. Гардлі \$5; від компанії Гобел Бруері \$5. Разом \$511.04. Розхід з пікніку \$291.14. Чистого приходу осталося \$219.90.

За півріччя 1936 чистого приходу було \$1,869.47. Переписано з 1935 р. \$102.96. Разом в касі осталося \$1,972.43.

Центральний комітет складає всім жертводавцям сердечну подяку, як теж складає подяку товариствам, братствам з Іст Сайд, Союзові Українок і всім клубовцям за їх численну участь в посвяченню вояцї, і за їх щедрі жертви.

Центральний Комітет — просить їх усіх про далішу піддержку.

В неділю, дня 26-го липня ц. р. Комітет дає пікнік в Рувеллвуд парку, Тіремансфелдсвергін. Запрошується всіх наших українців з Дітройту і околиці приїхати на той пікнік. Цілий дохід іде на будову Дому в Дітройті.

За Центральний Комітет:

Василь Чмир, предсідник; Василь Бартош, касієр; Володимир Візничак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ОЗОН ПАРК, Н. Я.

Батьківський День.

Вже від кількох років існує в нас рухливе жіноче товариство Союз Українок, яке своєю працею причиняється до скріплення українського національного життя в громаді.

Іх заходами повстала українська національна школа, до якої учнає понад двацятіро дітей рідного віку. Школу веде гр. Голівський з Ню Йорку. Під його проводом школа розвивається дуже гарно, а діти роблять добрий поступ в науці. З чого комітет шкільний і родичі дуже вдоволені.

В неділю, 21. червня члениці Союзу Українок влаштували несподіванку для чоловіків — Батьківський День. Поміщенні українського громадянського клубу. Гарно пригостували сая а ще гарніше заставили ласощами столи, були висказом пошани для чоловіків.

По відчиненні свята, пред-

сидницею п. Павчаковою та по перекусці, всі привітали висказали слова подяки жінкам, за так гарно влаштований святий вечір.

Гром. Яків Жатковський, довголітній касієр тов. Віляна Україна, від 200 У. Н. Союзу, згадав про процес українських націоналістів у Львові та попросив про датки на визвольну боротьбу. Привітали щиро добру гадку і зложили жертви. Жертували до \$1: Ш. Павчак, Я. Жатковський, Д. Ведикинович, А. Гавришко, В. Костишин, А. Дзядзьо, Е. Орлян, М. Швед, П. Барашук; по 50 ц.: Анна Лавич, Р. Партан. Разом \$10, які переслали на визвольну боротьбу через Об'єднання.

Ю. Б.

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

На Рідну Школу.

На поминках у Анастасії Кузів зложили на Рідну Школу по \$2: Григорій і Анастасія Криса, Григорій і Евдокія Луцуняк з Медисон, Іл., Антон і Анна Філіс, а Павло і Ева Голдак \$1.50; по \$1: о. П. Ганяк, Г. Поцілуйко, Марія Пастернак з Делюж, Мо.; по 50 ц.: Анастасія Кузів, Катерина Яблоко, Катерина Якимів, М. Заскофська, а Параскевія Була \$30. ц. — Разом \$12.80, які вислали до краю через Об'єднання.

В неділю, дня 26-го липня ц. р. Комітет дає пікнік в Рувеллвуд парку, Тіремансфелдсвергін. Запрошується всіх наших українців з Дітройту і околиці приїхати на той пікнік. Цілий дохід іде на будову Дому в Дітройті.

За Центральний Комітет:

Василь Чмир, предсідник; Василь Бартош, касієр; Володимир Візничак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ОЗОН ПАРК, Н. Я.

Батьківський День.

Вже від кількох років існує в нас рухливе жіноче товариство Союз Українок, яке своєю працею причиняється до скріплення українського національного життя в громаді.

Іх заходами повстала українська національна школа, до якої учнає понад двацятіро дітей рідного віку. Школу веде гр. Голівський з Ню Йорку. Під його проводом школа розвивається дуже гарно, а діти роблять добрий поступ в науці. З чого комітет шкільний і родичі дуже вдоволені.

В неділю, 21. червня члениці Союзу Українок влаштували несподіванку для чоловіків — Батьківський День. Поміщенні українського громадянського клубу. Гарно пригостували сая а ще гарніше заставили ласощами столи, були висказом пошани для чоловіків.

По відчиненні свята, пред-

сидницею п. Павчаковою та по перекусці, всі привітали висказали слова подяки жінкам, за так гарно влаштований святий вечір.

Гром. Яків Жатковський, довголітній касієр тов. Віляна Україна, від 200 У. Н. Союзу, згадав про процес українських націоналістів у Львові та попросив про датки на визвольну боротьбу. Привітали щиро добру гадку і зложили жертви. Жертували до \$1: Ш. Павчак, Я. Жатковський, Д. Ведикинович, А. Гавришко, В. Костишин, А. Дзядзьо, Е. Орлян, М. Швед, П. Барашук; по 50 ц.: Анна Лавич, Р. Партан. Разом \$10, які переслали на визвольну боротьбу через Об'єднання.

Ю. Б.

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

На Рідну Школу.

На поминках у Анастасії Кузів зложили на Рідну Школу по \$2: Григорій і Анастасія Криса, Григорій і Евдокія Луцуняк з Медисон, Іл., Антон і Анна Філіс, а Павло і Ева Голдак \$1.50; по \$1: о. П. Ганяк, Г. Поцілуйко, Марія Пастернак з Делюж, Мо.; по 50 ц.: Анастасія Кузів, Катерина Яблоко, Катерина Якимів, М. Заскофська, а Параскевія Була \$30. ц. — Разом \$12.80, які вислали до краю через Об'єднання.

В неділю, дня 26-го липня ц. р. Комітет дає пікнік в Рувеллвуд парку, Тіремансфелдсвергін. Запрошується всіх наших українців з Дітройту і околиці приїхати на той пікнік. Цілий дохід іде на будову Дому в Дітройті.

За Центральний Комітет:

Василь Чмир, предсідник; Василь Бартош, касієр; Володимир Візничак, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ОЗОН ПАРК, Н. Я.

Батьківський День.

Вже від кількох років існує в нас рухливе жіноче товариство Союз Українок, яке своєю працею причиняється до скріплення українського національного життя в громаді.

Іх заходами повстала українська національна школа, до якої учнає понад двацятіро дітей рідного віку. Школу веде гр. Голівський з Ню Йорку. Під його проводом школа розвивається дуже гарно, а діти роблять добрий поступ в науці. З чого комітет шкільний і родичі дуже вдоволені.

В неділю, 21. червня члениці Союзу Українок влаштували несподіванку для чоловіків — Батьківський День. Поміщенні українського громадянського клубу. Гарно пригостували сая а ще гарніше заставили ласощами столи, були висказом пошани для чоловіків.

По відчиненні свята, пред-

сидницею п. Павчаковою та по перекусці, всі привітали висказали слова подяки жінкам, за так гарно влаштований святий вечір.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болячі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікують новими європейськими методами без операції. Обіцяні години: щоденно від 2 до 8, в понеділок і четверги від 2 до 8. ГОВОРІМО ПО УКРАЇНСЬКИ. L.A. ВЕНЛА ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ 28 W. 89 St., New York City.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568. BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА

(53)

Розкошений Ітамо бувби цілком певно розторочив Докові дрючком голову, як би не сам ватажок, який скопив і зловив чарівника за руку. „Ще не тепер“, заговорив він грізно. „Ми мусимо наперед добре перекопатися, чи Тарзан не вирветься з обіймів „Долини Смерті“, бурмотів Ітамо.

Та поприць Тарзан вавдрував собі зовсім спокійно по „Долині Смерті“, з якої „не було вороття“. Хоч долина була покрита людськими кістками, йому байдуже було за якусь особисту безпеку. Вся його увага була скупчена над питанням, як відняти двох білих хлопців, та як вирвати їх з небезпек.

Нагло з противної сторони долини, що притикала до негтрів, роздався шум, а велід за ним показався великий слон. Він форкав, бив ногами об землю й грізно-задирав у гору свою трубу. Час до часу з його труби виривалися якісь гнівні звуки, які містили в собі і смуток і грозу і жаху відписти за якусь заповідну кривду.

Тарзан не налякався слона. Зі всіх диких звірів він найбільше любив слонів, яких уважав розумними, інтелігентними, шляхотними звірятами. Тарзан почав видавати зі себе звуки, яких він навчився в негтрях, та які мали успокоїти слона. Однак чомусь на цього слона вони не діляли. У відповідь на них слон заревів визиваючо, гнівно.